

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 240. szám.

Hétfő, október 20.

Bülow gróf és a kereskedelmi szerződés.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, október 19.

Bülow gróf német birodalmi kancellár — úgy látszik — ama szónokokhoz tartozik, kik érzik, hogy hallgatóikat gyönyörködtetik, ha beszélnek s ezért szeretnek előtt emelni. Beszédei többnyire nagy-szabásuak, gondolatokban gazdagok és szellemtől szikráznak. Tehát nem csoda, hogy az újságolvasó nyelvvel csettent és nagy élvezethez készül, midőn a nemes gróf nevét olvassa egy hosszabb beszéd előtt. A kancellár utolsó beszéde azonban a legtöbb olvasó várakozásait alkalmasint csak kisebb mértékben elégitette ki és egy ellen tizen lehetne tenni, hogy ezuttal a kitűnő szónok maga is úgy érezte, hogy csak a helyzet szükségének és kényszerének engedelmesskedett. Minden sorból kiérzik, hogy még oly nagy művésznék sincs hatalmában, mint Bülow gróf, a belső ellenmondásokat igazságokká változtatni és a bronznak a nemes fém fényét adni. Lehetséges a belpiacot a saját termelés számára biztosítani és a külpacokat mégis nemcsak megtartani, de még ki is terjeszteni? Vagy lehet a mezőgazdaságon vámemelésekkel segíteni a fogyasztás nyomása nélkül? Vagy képesek a magasabb vámok a külföldi termékeket távol tartani, ekkor a mezőgazdaságon segítve lesz ugyan, de a külpacokat nemcsak kiterjeszteni, de megtartani sem lehet és a fogyasztás szenved; vagy nem tartják távol a fölemelt vámok a külföldi termékeket és a belföldi árak nem szökkennek a magasba, akkor meg nincs segítve a mezőgazdaságon és csak a kincs-tárnak van belőle haszna. Ha nem így lenne, nem lennének oly éles ellentétek a német birodalmi gyűlésben és mi sem vennénk magunkra nehezebb fegyverzetet. Kereskedelmi szerződéseknél pontosan meg lesz mérve az adok és veszek és az alkuszok csak a jelek mértékadása szerint

gombolják ki a kabátjukat. Bülow gróf tudja ezt és ezért nem volt képes azt a megnyerő humor és gyújtó szellemvillámokat cikkáztatni, melyekkel beszédei más esetekben telve szoktak lenni.

Ellenben konstatálnunk kell, hogy az, amit mondott, világos és határozott volt. Barát és ellenség tudja, hányadán van és eszerint intézheti elhatározásait. A német birodalmi kormány el van tökéltve, hogy a javaslatához ennek eredeti szerkesztésében ragaszkodik és különösen a minimális vámtételeket sem szaporítani, sem tovább föl-emelni nem engedi. Meg vannak az elhatározásai arra az esetre is, ha a birodalmi gyűlés a javaslatot lényeges részeiben megváltoztatná, vagy azt megbuktatná. A javaslat megobstruálását is óvott a kancellár. Annyit jelentene, ugymond, mint fejszét emelni a parlamentárizmus pilléreire, ha nem szigorúan, tárgyilagosan és teljes komolysággal tárgyalnák a javastot. Lesz-e eredménye a figyelmeztetésnek, azt egyelőre nem lehet tudni. A mi érdekeink ugyan nem szenvednének a német birodalmi gyűlés obstrukciója által, de mégis sajnálnunk kellene, ha ehhez az eszközhöz nyulnának, mert ez tényleg a parlamentárizmus kárára lenne, ami nekünk sem lehet közömbös. Az azonban valószínű, hogy a javaslat tárgyalása obstrukció nélkül is hosszan el fog nyulni és a kereskedelmi szerződések változatlan meghosszabbítása fog bekövetkezni. Bármint alakuljanak a dolgok, nekünk az tetszik legjobbnak, ha minél hamarabb erős körvonalakban láthatóvá tesszük a jövő képét. E törekvés veteti a német kancellárt is, e mellett tanuskodik határozott beszéde s ezért őszinte köszönettel tartozunk neki mi is. A német birodalmi kormány a kereskedelmi szerződések létrejöttére törekszik, a mi kormányunk nem kevésbé, minthogy egy sovány kereskedelmi szerződés még mindig jobb, mint a legkövőbb vámháború, melyben nincsenek győzők csak legyőzöttek.

L. L.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Személyi hírek.** Báró Daniel Ernő, v. b. t. t. ma délelőtt Nagybecskereken tartózkodott. — Dr. Dellimanics Lajos ma délben hivatalos ügyben Budapestre utazott.

— **Kinevezés.** Az ipolysági kir. pénzügyigazgatóság Harsányi István nagybecskereki lakost az ipolysági kir. adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa szombaton délután dr. Grandjean József polgármester elnöklésével rövid ülést tartott, melyen két kölesönügyet intézett el.

— **Jegyzőválasztás.** Farkasd községében Lowieser Imre főszolgabíró elnöklete alatt a minap közfelkiáltással és általános lelkesedéssel Kraus Józsefet választották meg aljegyzőnek. Kraus eddig ezt a hivatalt mint helyettes aljegyző közmegelegedésre látta el s egyhangu megválasztása tanúságot tesz buzgó szorgalmáról és kitűnő tehetségéről.

— **A hidkölcson megjött.** Nagybecskerek városa ma megkapta a Magyar Jelzőlog Hitelbanktól a vashidak építésére szükséges 400 ezer koronás kölcsönt. A négyszázezer korona nem teljes, mert az első félévi törlesztést a bank levonta, de azért nem sok hiányzik a pénzből. A polgármester utasítására a városi pénztáros a pénzt még a délelőtt folyamán elhelyezte a nagybecskereki takarékpénztárnál részvénytőkjűk arányában 4 és fél százalékos kamattal. A pénzt a banknál következőleg helyezték el: A torontálmezei takaré- és hitelbanknál 140 ezer koronát, a nagybecskereki takaré- és előlegegyetnél 116 ezer koronát, a nagybecskereki takarékpénztárnál 90 ezer koronát, a nagybecskereki népbanknál pedig 52.646 kor. 93 fillért.

— **A VHOSz. igazgatósági ülése.** A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége 1902. évi október hó 26-án (vasárnap) d. u. 3 órakor Budapestben,

A „TORONTÁL“ tárcája.

G y á s z.

Amikor a férfi első ízben beszélt anyjával a házasságról, az asszony kereken elutasította s amikor ez hevesen faggatni kezdte, ijedten rezzent össze s nem mert elutasító választ adni. Azután a férfi is elhallgatott. Egy hét múlva ismét jelentkezett anyjánál.

— Nos, meggondoltad a dolgot? — A vén anyóka meg se mozdult. Karjai lelőgtak, s úgy mutatta, mintha egy cseppet sem érdekelné az ügy.

— Határozott már? . . .
Fejét hátraszegezve szótlanul ült a hintaszékében, a férfi szólalt meg ismét. „Nem jól érzed magad?”

A férfi hangja meglágyult, amikor tekintete az asszony halavány arcára esett, s a lámpa fényénél arca még öregebbnek látszott. A férfi szavaira nem válaszolt, csak fejét rázta.

— Akkor miért nem felelsz?
Az asszony lassan felnyitotta a szemét, előrehajolt:

— Te nem fogod azt az asszonyi személyt nőül venni!

Nem fogom? Talán mérsékelnéd ellenszenvedet! Micsoda asszonyi személy!

— Máshogyan nem nevezhetem, jobb, ha hallgatok róla.

— Hát akkor miért nem beszélsz, mond el, amit tudsz!

— Eleget beszéltem.

— Éppenséggel nem. Te csak ócsárolni,

gyalázni tudsz, ahelyett, hogy komolyan beszél-nél velem.

— Hát nem beszélek én veled komolyan? Hisz tönkre teszel a kinzásoddal, ha az a terem-tés . . .

— Hallgass!

— Mit gondolsz, nőül vett volna apád, ha én rólam is olyan híreket terjesztenek.

— Az apám nem sokat törődött a mende-mondákkal.

— És én azt mondom oktan vagy, ha azt megteszed. Oktan!

— Kérlek ne izgasd fel magad! Igaz, ok-talan vagyok. Tudom jól. Amióta ösmerem, kilenc hónapja, úgy viselkedik, hogy senki őt meg nem szólhatja . . . és azután sohasem lehet elfelejteni, ha valaki könnyelmű volt . . . Képzeld el, ha a te lányodról volna is szó.

— Anna becsületes leány . . .

— Igaz, az egyik a pénzért házasodik, a másik szerelemből én inkább a nyelvemet harap-nám le . . .

— Helyesebben tennéd, mielőtt nőül ve-szed . . .

— Oh, ne győtörj! Nem tehetek róla, nőül kell őt vennem, nőül veszem őt, aki még rom-latlan, mert nem lehet rossz asszony, akit én szeretek. És ha valaha szeretted, ne légy ellene e házasságnak. Gondold meg, mit cselekszel.

— Akkor nincs mit beszélünk egymással!

— De hát miért vagy olyan könyörtelen?

— Mert becsületesen gondolkozom!

— Add, add kérlek beleegyezésedet . . . borzasztó volna, ha eltaszitanál . . . hat hó . . . egy év múlva senki nem beszél róla . . .

— Nem, nem és soha sem!
— Gondold meg mégegyszer, amit most mondtál!

— Megérdemelted! Ilyenek vagytok mindnyájan, hálátlanok! Itt ebben a szobában, ahol atyád képe függ, a hol imakönyve van, ahol csupa becsületes ember fordult meg, nem akarok olyan asszonyt látni, a ki miatt pirulnom kell. Később még áldani fogsz makacsságomért, hogy visszatartottalak.

— Ez az utolsó szavad?
— Utolsó!
— Add ide a kezedet, nem tudom, talál-kozunk-e még az életben!

— Nem!

Rövid szertartásban véget ért az esküvő. A városházáról tértek vissza. Kocsijuk gyorsan robogott, a leány keze a férfiben nyugodott. A férfi izgatott, türelmetlen volt.

— Mi az? — kérdezte nyugtalanul a leány, amikor kitekintett.

— Semmi, semmi!
— Valami történt!
— Semmi, nem érdekel!
— József, nem mondasz igazat.
— Ah, hidd el, ha mondom!
— Láttad az anyádat?
— Nem ő volt.
— Szavad rá!
— Kételkedsz szavaimban?
— Anyád háza előtt haladtunk el?
— Igen.
— Mi történt ott benn?
— Ne kérdezd!
— Tudni akarom!

a Pannónia-szállodában igazgatósági ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A felvételre jelentkező és kilépő rendes tagok kérvényeinek elintézése. 2. A tagsági díjakkal hat hónap óta hátralékos rendes tagok törlése. 3. Segélykérek elintézése. 4. A felügyelő-bizottság jelentése. 5. A nyugdíjintézet átépítés ügye. 6. Az elnökség jelentései. 7. Indítványok.

— **A temesvári reformátusok ünnepe.** Mint temesvári tudósítók írja, tegnap vasárnap d. e. 9 órakor avatták fel ünnepélyesen a temesvári ev. reform. egyházközség új, diszes imatermét, a temesvári notabilitások, hatóságok és testületek részvételével. Az ünnepélyt a 90-ik zsoltár 1-ső versének elénekzése vezette be, majd ezt követte a 74-ik dicsének három első verse és karének. A főlavató imádságot Dombi Lajos gyulai lelkész a békés-bánati egyházmegye lelkésze mondta, a főlavató beszédet pedig Zsigmond Nándor bősörményi lelkész, a tiszántúli egyházkerület főjegyzője. Ezután Szabó János köröstarcsai lelkész keresztelt, Bereck Sándor szegedi lelkész pedig esketett. Utána Futó Zoltán szentesi lelkész egyházmegyei főjegyző mondta az urvasorai agendát, Szabolcskai Mihály temesvári lelkész pedig magas szárnyalású záróimát mondott. A szép ünnepélyt a gyülekezet áhitatos éneke fejezte be.

— **Jubiláló tanítónő.** Pancsováról írják: Az állami népoktatásügynek egy negyedszázadon át hivatott művelőjét, Dorogszághy Klárát f. hó 16-án ünnepelte a belv. áll. iskola tantestülete. Egy rendkívüli értekezleten gyűltek össze a kartársak s megjelentek vendégekként Reichné Neuhausz Matild és Fritzsche Imréné felsőleányisk. tanítónők is. Itt folyt le a megható jelenet, amidőn a kartársak szívük legőszintébb melegevel üdvözölték a jubilánst, méltatván meleg elismerő szavakban a jubiláns érdemeit, melyeket a magyar nyelv és szellem terjesztése körül szerzett.

— **A Zápolya-utca kövezése.** A Zápolya-utcában a Torontálvármegye tulajdonát képező épület előtt levő járda kövezésére ma délelőtt az államépítészeti hivatalban árlejtés volt, a melyen egyedül özv. Guttmann Jakabné tett ajánlatot, mely szerint a járdát három százalékos árengedéssel 2864 kor. 11 fillérért hajlandó kikövezni.

— **Tanítógyűlés.** A „Délmagyarországi Tanítóegylet“ nagybecskereki fiókja november hó 6-án tartja rendes őszi gyűlését a központi állami iskola 7. számú tantermében. A gyűlés tárgysorozatát az elnökség most állítja össze és legközelebb nyilvánosságra hozza.

— **Esküvő.** Hajós Bernát Budapestről november hó 2-án vezeti oltárhoz a nagykikindai izr. templomban Erős Julia kisasszonyt, Erős Armin felsőtorontáli ármentesítő társulati tisztviselő bájos leányát.

— **A nkikindai ág. ev. egyház tisztújító gyűlése.** A nkikindai ágostai hitvallású evangélikus egyház Jeszenszky Ignác ág. evangélikus lelkész és Németh Antal kir. törvényszéki bír. eddigi egyházi felügyelő társelnöksége alatt mult vasárnap tartotta a kikindai ág. evang. iskola termében nagy látogatottság és érdeklődés mellett általános tisztújító közgyűlést, melyen az egyháztanács tagjain kívül az egyház felügyelőjévé az egyház körül szerzett eddigi érdemei méltatásával nagy lelkesedéssel egyhangulag újabban

— A függöny le volt eresztve.
— Nos és? Semmi más?
— Igen, igen.
— Olyan nyugtalan vagyok!

Hideg ételeket szolgáltak fel.
A mennyasszony fenn volt.
A férfi az ablaknál állott. Amikor lejött, megkérdezte:

— Miért vagy oly szomorú? Láttad, hogy le vannak eresztve a függönyök?
— Igen.
— Miért? Csak nem történt szerencsétlenség?
— Nem.
— Tudod?
— Ma reggel voltam ott.
— Te?
— Igen . . . Meg akartam puhítani . . .

Kérleltem . . .
— Köszönöm neked!
— Ellenkezett.
— Gondoltam, Anna, a nővéred is itt volt s sirt, rá akarta beszélni, de anyád hajthatatlan maradt és valami borzasztót követett el . . .
— Mit . . . Mit?
— Neked nem szabad megtudnod.
— Mond csak ki!
— Azt mondotta, ha te tizenegy órákor esküszöl, tizenegy órákor felölti gyászruháját.
— És . . . ő — megtette?
— Igen . . . Azt mondotta, meghalt rá nézve. A leeresztett függöny mögött imádkozott . . .

Hayermans Herman.

Németh Antal kir. törvényszéki bírót s ugyan-csak egyhangulag másodfelügyelővé: Szontágh Hugó k. törv. bírót, gondnokká: Fodor Istvánt, pénztárnokká: Kolb Nándort és jegyzővé: Varga Endre egyháztagok választották meg.

— **Megjutalmazott tanítók.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága a magyar nyelv tanításában kitűnt tanerők jutalmazására 600 kor. összeget szavazott meg. Ezen összegből a kir. tanfelügyelő javaslatához képest Takó Antal és Racsó Vilma torontál-szécsányi, Fuchs Magdolna németpárdányi, Máté Albert antalfalvi és Varga Emma torontál-almási tanítók, illetve tanítónők, továbbá Felber Mihály melencei, Schorsch Pál károlyligeti, Marx Tamás szt.-huberti, Györgyevics Miklós szefkerini közszéki és Kovalik Károly horvát-kécsai tanítók a magyar nyelv sikeres tanításáért egyenkint 60—60 kor. jutalomban részesültek.

— **Hangverseny.** A „Harmonia“ dalegylet szombaton este a Rózsa-szálloda nagytermében dalestélyt rendezett, melyen nem sok, de változatos közönség jelent meg. A műsor egyes darabjait a közönség nagy tetszéssel fogadta s különösen tetszett Ripka Imre bordala, melynek szövegét Filkovic Boldizsár írta.

— **A gabonater kövezése.** A városi mérnök szükségesnek tartja a Gabonater átkövezését s azért előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a folyó kövezési munkálatok közé vegyék föl a Gabonater kövezését is, melynek mintegy 600 koronányi költsége fedezetet talál a kövezési költségvetésben.

— **Halálozás.** Lenhardt Ferenc hertelendyalvi áll. népisk. igazgatót nagy csapás érte. Neje szül. Porizska Amália élete 50 évében hosszú szenvedés után meghalt. Halálát férjén kívül 7 gyermek siratja. Temetését szerdán d. u. nagy részvét között ment végbe. — Stern Jakab e hó 18-án 84 éves korában elhunyt Nagyszentmiklóson. Az elhunytban a „Nagyszentmiklós“ társzerkesztője dr. Vadász Armand nagyatyját gyászolja.

— **A városi tisztviselők vasuti jegye.** A városi tisztviselők már régebben kérték, hogy rájuk is terjesszék ki azt a kedvezményt, amit az állami és megyei tisztviselők kapnak, t. i. hogy félárú jeggyel utazhassanak. A volt kereskedelmi miniszter nem teljesíthette abbéli kérésüket, de most az új kereskedelmi miniszter alatt újból szerencsét próbálnak. Körmozgásában szab. kir. város áll a mozgalom élén s Nagybecskerek városa tegnap kapta meg átiratát, hogy csatlakozzék a kéréshez. A város természetesen csatlakozni fog a mozgalomhoz.

— **Az oppova-budzsáki közbirtokosság ülése.** Az oppova-budzsáki közbirtokosság tegnap délelőtt a városháza tanácstermében Devics Péra elnöklésével gyűlést tartott. A gyűlésen, melyen a hatóságot Rehak Béla városi jegyző képviselte, elhatározták, hogy 7200 koronás váltókölesönt vesznek föl a nagybecskereki szerb hitelszövetkezethél a maradvány földváltásdíj lefizetésére.

— **Rablótámadás.** Varga Mihály nagybecskereki kocsis tegnap este 10 órakor rablógyilkosságot követett el a Bauer-féle mészárszék melletti zsákutcában. Az elvetemült ember ugyanis Taunhoffer Henrik verseci lakossal az említett helyen találkozott, először mellbe vágta, mitől a megtámadott ember elbukott. Azután egy vaseszközzel agyba-főbe verte s majd elrabolva Taunhoffer óráját, elfutott. Taunhoffer, aki halálos sebet szenvedett, a kórházba szállították, a rabló kocsis pedig a rendőrség nyomozza.

— **Köszönetnyilvánítás.** A torontáli takaré- és hitelbank igazgatósága 50 kor. Steinitzer Géza igazgató 10 korona adományt küldött az „Iskolagyermek-barát“ céljaira, a miért hálás köszönetét nyilvánítja az egylet elnöksége.

— **Az új százás.** Ma kerültek hivatalosan forgalomba az új százkoronás bankjegyek. Az osztrák-magyar bank nagybecskereki fiókjánál sokan fordultak meg ebből az alkalomból, hogy magukhoz válthassanak egyet-kettőt vagy többet — már aki mint birta — az új százásokból. Az osztrák-magyar bank 1902. évi január hó 2-áról keltezett, 100 koronáról szóló bankjegyeinek rétalakja 165 milliméter széles és 110 milliméter magas, mindkét oldalukon vízjegy nélküli papíron vannak nyomtatva, az egyik oldalon magyar, a másikon német szöveggel. A jegyzőveg a bank cégjegyzésével a jegy magyar szövegű írásmézejében ekként hangzik: „Az Osztrák-Magyar Bank e bankjegyért bárki kívánságára azonnal fizet bécsi és budapesti főintézetinél száz korona törvényes ércpénzt. Bécs, 1902. évi január 2-án. Osztrák-Magyar Bank: Bilinski kormányzó. Mechwart főtanácsos. Pranger vezértitkár.“ A német szövegű oldalon pedig: „Die Oesterreich-Ungarische Bank zahlt gegen diese Banknote bei ihren Hauptanstalten Wien und Budapest sofort auf Verlangen hundert Kronen im gesetzlichen Metallgelde.“

Wien, 2. Jänner 1902. Oesterreichisch-Ungarische Bank: Bilinski Gouverneur. Schlumberger Generalrath. Pranger Generalsekretär.“

— **Betörő mostoha fiu.** Nagyszentmiklósról írják: Kellemetlen meglepetés érte a napokban Winter Dávid nagyszentmiklósi tollkereskedőt. A vidéken utazott feleségével együtt, természetesen üzleti dolgokban elfoglalva s midőn hazaért, bámulva látta, hogy bezárt lakásában minden össze-vissza van forgatva. Kézzelkötésére azt a felvilágosítást kapta, hogy míg ő távol volt, addig mostoha fia, egy oláh kocsis kíséretében feltörte a lakást és onnan egy felöltőt és sok egyéb-mást, többek között egy zsákot, drága szőrmékkel telve elemelt. A mostoha apa feljelentette a betörő mostoha fiut a csendőrségnél, amely megindította a nyomozást.

Színház és művészet.

* **Teréz kapitány.** A cég előkelő, de a portéka siány. Ha Bisson és Planquette annak akarták a bizonyítékát szolgáltatni, hogy tudnak egy közepszerű operettet írni, nos hát ez fényesen sikerült nekik. A közönség nem is tudt volna valami nagyon a szombati előadásra, dacára annak, hogy a két előkelő nevet olvasta a szinlapon. A szereplők közül első sorban Tomori Melissáról kell megemlékeznünk, ki Teréznek odakölesönözte pezsgő temperamentumát s úgy ügyes játékaival, mint szép énekével derekasan rászolgált a hallgatóság tapsaira. Pompás humorral játszotta meg Deák Péter a lehetetlen közjegyző szerepét, Szébeni pedig Tankréd szerepében ért el nagy hatást. Nagy sikere volt D. Kovacsics Margitnak, ki pompás diszpozícióval énekelte a második felvonásban a tambour-major fülbecsmázó indulóját. A közönség ezt a számot élénken megtapsolta és meg is ismételtette. A többi szerepeket C. Vertán Anna, Somlár, Kemény, Péchy, Vágó, Hollóssy Rózi és Ovári töltötték be kifogástalanul.

Jóleső örömmel konstatáljuk, hogy a jó öreg „Tolonc“-nak tegnap este még egyszer akkora közönsége volt, mint a fővárosi primadonnák favorizálta operettenek. Annál inkább kell sajnálnunk, hogy a mostani színészgeneráció évről-évre gyengében játssza a népsziművet, legyen az bár az irodalomnak egy olyan remeke, mint a Tóth Ede nagyértékű darabja. Kemény Lajos kedvtelenül, minden elmélyedés nélkül játszotta Miklós szerepét, énekével pedig határozott fiaskót vallott. Honti Elma (Angyal Liska) sok igekezetet tanusított, de ez a drámai erőt követelő szerep úgy látszik, túlhaladja erejét. A dalokat csinosan énekelte s tapsot is kapott. Annál nagyobb dicsérettel kell szólnunk Deák Péterről, ki Mravcsák szerepében bebizonyította, hogy nemcsak kitűnő operette-buffó, ki könyeké tudja megkacagtatni a hallgatóságot, de gondolkodó jellem-színész is, ki érdekes lélektani kép bemutatására képes. Tegnap voltak jelenései, melyekben magas művészi színvonatra emelkedett. Kovacsicsné Sarolta (Ördög Sára) drámai accentusokkal rázza meg hallgatóit, Cathryné pedig (Krisza) zajos derűtséget fakasztott úgy megjelenésével, mint sikerült alakításával. A kisebb szerepekben jók voltak Kovacsics Margit, Péchy, Hollóssy Rózi, Szébeni, Somlár, Lorándi, Vágó.

* **A szekrény titka.** Érdekes ujdonságot hoz színre legközelebb Deák Péter szinigazgató. Somfai János a „Torontál“ segédszerkesztője A szekrény titka címmel énekes bohózatot írt, melyhez Osztie Béla nagybecskereki áll. tanító és jeles zeneszerző írt zenét. A darab, melyben a szintársulat legjava erői lépnek föl, november elején kerül színre a városi színházban.

* **Az Igmándi kispap.** Ma este a színházban leszállított helyárrakkal Bereczik Árpád régi jó népsziműve az Igmándi kispap kerül színre. A főbb szerepeket Somlár, Cathryné, Kemény, Tóth Stefánia, Szébeni, Győri Matild, Vágó, Deákné, Lorándi és Cathry játszik.

* **Wälder János művei.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket. Azon szívélyes kérelemmel fordulok mindazon helybeli vagy vidéki műbarátokhoz, kiknél Wälder Jánostól, a temesvári reáliskolai tanár és festőművészől valamely rajz vagy festmény van, szíveskedjenek annak rövid leírását (e hó folyamán) hozzám beküldeni. Lehetőleg kérem megjelölni az évet is, melyből a kép való; legalább nagyjából a kép méreteit s hogy olajkép, pastell, vagy rajz-e? Az elhunyt

Wälder a délvidéki művészeti mozgalmakban igen szép és jelentékeny szerepet vitt, de fájdalom, műveiről jegyzéket nem vezetett s így emé szives tudósítások képezhetnék alapját az ő működése lehető pontos jellemzésének. A tudósításokat kérem címre küldeni: Lovas Imre áll. főgim. tanár Temesvárott.

*** Pályadíjnyertes magyar humorisztikus férfiak.** Az „Apollo” szerk. kiadója magyar humorisztikus férfiak beszerzésére 100, 50 és 25 koronás pályadíjakat tűzött ki. A díjakat tíz munka pályázott. Az első díjat Tolnay János a „Művelt cigányprimás” című karával nyerte meg. A második díjat Groll Rezső „Tetőre magyar”, a harmadik díjat Szélba József „Magyar filozófia” című műve kapta. Hoppe Rezső „Humorisztikus gyászinduló” című műve dícséretben részesült. Az Appolo októberi száma 321. karszám alatt az első díjat nyert pályaművet és 322—325. karsz. a. Hoppe Rezső négy eredeti magyar népies irányú férfiarból álló dalsorozat tartalmazza. Az Appolo egész évi előfizetési díja egy vezérkönyv és négy szólamért (12 nyomtatott iv) 5 kor. áll. Ppstai küldemények címzendők: Az Appolo cz. szerk. kiadóhivatalának Budapesten, VI. ker. Lázár-utca 18. sz. a.

Sport.

× **Lóverseny Nagyikindán.** Tegnap volt Nagyikindán a torontáli agarász- és lovas-egylet lóversenye, melyre nagyszámmal gyűltek össze a vármegye sportkedvelő előkelőségei, köztük gróf Karátsonyi Aladár, neje és leányai, Rónay Jenő és neje, Dellimanics Lajos alispán, Vinczehidy Ernő főjegyző, gr. Pejacevich Albin, Karátsonyi Andor, báró Baich Iván és neje, Daniel Ferenc, neje és sógora, Samarjay Gyuláné, br. Baich Milán és családja, Telecsky főbíró, Jankó Ágoston és neje, Dobay huszárkapitány, Urbán Péter és neje, Balázs Iván és neje, Solymos Gusztáv és neje, Dus Sándor v. főügyész, Wachtel Leó rendőrkapitány stb.

A főbb versenyek eredménye a következő:
I. Sikverseny. Első: Vielliechen (lov. Csizsár főh.), második: Eszter (lov. gr. Pejacevich).
II. Sikverseny. Első: Daniel F. Aqua viva (lov. Csizsár főh.) második: Törökbecse. Félvér gátverseny. Első: Eszter (lov. Krause), második: Remény (lov. Wimpfen). Akadályverseny. Első: Fülöp (lov. Csizsár főh.), második: Puszi (lov. Pauer főh.). Vadászverseny. Első: Remény (Dobay kapitány), második: Bezzeg (br. Baich I.), harmadik: Villy (Daniel F.).

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 20-án.
— Távirati tudósítás. —

Budapest, október 20.

A képviselőház ma délelőtt Apponyi Albert gróf elnöklésével ülést tartott.

Az ülésen folytatják Rátkay Lászlónak a kvótaleirat dolgában tett indítványának tárgyalását.

Az első felszólaló Babó Mihály, aki Széll Kálmánt támadja, hogy jelszavaiból egyet sem váltott be. Azután ismerteti a régi kvótabizottság jelentéseit, melyeket Széll is aláírt.

Rákossy Viktor: Az régi Széll volt. Kubik: Egy kutya!
Végül kijelenti, hogy a királyi döntést nem veszi tudomásul.

Molnár Józsiás szintén nem veszi tudomásul a királyi döntést.

Ezután általános figyelem között Széll Kálmán miniszterelnök emelkedett föl szólásra s behatóan reflektált a felhozott vádakra. Konstatálja, hogy a kvótakérdésben minden tekintetben törvényesen jártak el. Ő nem üz osztrák politikát s az ellenzéknek ebbeli vádjait erősebb bizonyítékokkal kellene valószínűvé tenni. Az ő véleménye az, hogy Magyarországnak érdeke, hogy Ausztriával jó lábon éljen.

Felkiáltások balról: Nem áll! Széll Kálmán miniszterelnök Beöthynek válaszolva kijelenti, hogy elfogadja azt az állítását, hogy ő kis kaliberű ember.

Rákossy: Nem vonta kétségbe senki. (Derűtség.)

Széll Kálmán miniszterelnök végül

ismerteti a kvótadöntések történetét s kijelenti, hogy ő a jogot, törvényt, és igazságot mindig szem előtt tartotta. (Zajos eljenzés jobbról.)

Ezután a Ház szótöbbséggel tudomásul vette a kvótadöntést.

Széll Kálmán miniszterelnök beteszti a képviselőház munkarendjét s kéri, hogy a Ház e héten ne tartson ülést, hogy a bizottságok tárgyalhassanak.

Thaly Kálmán ellenzi a szünetet.

Kecskeméty Ferenc: Már szégyelünk hazamenni.

Végül Visontai Soma a tengerszem ügyében interpellál, Lovászy Márton pedig egy vasut ügyben.

József Ágost főherceg a budapesti agancskiállításon.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) József Ágost főherceg ma délelőtt megtekintette a Royal-szállodában rendezett agancskiállítást s legnagyobb tettségét fejezte ki a látottak fölött.

Főhercegek Dalmáciában.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Raguzából jelentik, hogy Károly István főherceg tegnapelőtt Pólából odaérkezett. A főherceg több napot tölt Raguzában és meglátogatja Mária Jozefa főhercegnőt, a ki jelenleg szintén Raguzában tartózkodik.

A békés-bánati ev. ref. egyházmegye közgyűlése.

Temesvár, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt 9 órakor kezdtek meg az új imateremben a békés-bánati ev. ref. egyházmegyeének közgyűlést, mely több napon át fog tartani. A közgyűlést Szabolcska Mihály lelkész nyitotta meg. Ezután megválasztották a segélykérvények elbírálására és a költségvetés készítésére hivatott küldöttségeket, majd Futó Zoltán egyházmegyei főjegyző előterjesztette az esperesi általános jelentést. A folyó ügyek előadói a következők: Nagy Károly, Széll Akos, Baksa Lajos, Terch Gyula, Szegedi Kálmán, Szabolcska Mihály, Futó Zoltán stb. A folyóügyek közt van Szalay József nagybecskereki lelkész több rendbeli indítványa.

Felsőbúki Nagy Pál szobra.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt leplezték le itt nagy ünnepséggel Sopronvármegye nagyhirű követének felsőbúki Nagy Pálnak márványszobrát. A szobor, melyet Lukácsy Lajos jeles fiatal szobrász készített, a soproni városház tanácskozó termét díszíti.

Havazás.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik, hogy ott szombatra virradó éjjel erős havazás volt, mely reggelre fehér lepellel vonta be a környéki hegyeket.

Budapesti gabona-tözsde.

Budapest, 1902. október 20.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	0.—	0.—	80	7.55	7.75
Pestvidéki új	76	7.25	7.35	80	7.50	7.70
Bánsági új	76	7.10	7.30	80	0.—	0.—
Bácskai új	76	7.35	7.50	80	0.—	0.—
Rozs új elsőrendű				70—75	6.40	6.55
„ másodikrendű					6.15	6.40
Árpa „ takarmány				60—62	5.40	5.60
„ „ égetni való				62—64	5.20	5.40
Zab „ sörfőzésre való				64—66	0.—	0.—
Tengeri búza „				39—41	5.95	6.10
Tengeri búza „ bánsági					0.—	0.—
Tengeri búza „ másnémet					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, október 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén az árak nagyjából ismét emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza áprilisra 7.37—7.38
„ októberre 7.39—7.40
Rozs októberre 6.52—6.53
„ áprilisra 6.49—6.50
Tengeri májusra 5.85—5.86
Zab (októberre) 6.15—6.16
Zab (áprilisra) 6.24—6.25

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, hétfő, október hó 20-án:

Zóna-előadás leszállított helyekkel:

IGMÁNDI KISPAP.

Énekes népszimű 3 felvonásban. Irta: Berezik Árpád.

Személyek:

Nagy János, néptanító	—	—	—	Somlár
Órzsé, felesége	—	—	—	Chatriné
Ferenc, fia	—	—	—	Kemény Lajos
Esztike, gyámleánya	—	—	—	Tóth Stefánia
Király Pista	—	—	—	Szebeni Antal
Birike, huga	—	—	—	Győri Matild
Peti	—	—	—	Vágó Géza
Kádas	—	—	—	Pintér István
Kádasné	—	—	—	Pintérné
Mózes, boltos	—	—	—	Pölöskey Géza
Kárka Rókus, kántor	—	—	—	Lorándi
Garabó	—	—	—	Nagy Jenő
Lazsák Zsuzsanna	—	—	—	Deákné
Bátor Bogdán, plébános	—	—	—	Chatri Ferenc
Molnár, gazda	—	—	—	Óvári Jenő
Molnárné	—	—	—	Barna Ilona

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, kedden, október hó 21-én:

Svihákok. (Operette.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

337. végr. szám. 1902.

843—1.1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bírósának 1902. évi 337. számú végzése következtében dr. Balla Aladár újvidéki ügyvéd által képviselt Lakits és Balla cég javára Bergenthál Mór rudolfsgnádi lakos ellen 73 kor. 62 fill. s jár. erejéig 1902. évi szeptember hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 895 koronára becsült ingóságok, u. m.: szobabutor, ágynemű, lovak, kocsik, 1 tehén, 1 borju és mezőgazdasági eszközök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróság 1902. évi V. 337. számú végzése folytán 73 kor. 62 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi június hó 13. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 46 kor. 96 filléren birólag már megállapított költségek erejéig Rudolfsgnádon adós házána leendő eszközzésére 1902. évi november hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül ki-tűztetik és ahhoz venni szándékozók oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becs-áron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó-ságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1902. évi október hó 9-ik napján.

Engel,

kir. bírósági végrehajtó,

Erdővágási hirdetés.

Nagyméltóságú gróf Karátszonyi Jenő bánlakai hitbizományi uradalmához tartozó doláci erdő. 1902/3. évi vágás területé 19 kat. hold 210 □-ól 1902. évi november hó 1-én délelőtt 9 órakor az uradalmi irodában Bánlakon nyilvános árverésen fog eladni.

A fizetési és egyéb feltételek, valamint a terület faanyagának becslése az uradalmi irodában betekintheők.

Zaicz Gusztáv,
jóságfelügyelő.

837-33

Kiadó lakás.

Az Uri-utcában egy külön álló ház teljesen ujonnan átalakítva, nagy lakással, konyha, foyosó stb. elkülönített kerttel november hó 1-ére kiadó

Bővebbet a kiadóhivatalban.

838-x.56

29.958. szám. 1902.

A magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szegeden.

Hirdetés.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a Lugos állomáson levő helyi érdekű vasút szabványai szerint épített mozdonyzin kibővítésével járó építési munkák végrehajtására.

A vonatkozó terv, munkaleírás pályázati feltételek és szerződési tervezet a m. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. em. 4. sz. ajtó) és Lugoson a lugosi osztály-mémorandumnál, a hivatalos órákban betekintheők.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi október hó 25-én déli 12 óráig nyújtandók be az alulírt üzletvezetőség titkárságához (I. em. 22. sz. ajtó).

Szeged, 1902. évi szeptember hó.

(3.3) Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

3031. szám. 1902.

835-33

Árverési hirdetés.

A német-párdányi urbéri földbirtokosok tulajdonát képező 3168 hold határterületen gyakorlandó vadászati jog 1903. évi január hó 1-jével kezdődő 6 évre Német-Párdány községében 1902. évi november hó 3-án délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni. Kikiáltási ár 500 korona, melynek 10%-a bánatpénz címén az árverés megkezdése előtt a községi bíró kezébe leteendő. Zárt ajánlatok, melyekhez 50 korona bánatpénz csatolandó, Német-Párdány község előjáróságára címezve 1902. évi november hó 2-án délelőtt 9 óráig beadandók, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fogadják el. A részletes árverési feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Kelt Német-Párdányban, 1902. évi október hó 16-án.

A község előjárósága.

Óriási

készlet miatt eladok mától fogva

legfinomabb női gallérokat angol double-szövetből 6-10 forintért,

legfinomabb női paletot-kat angol double-szövetből 8-12 forintért,

legfinomabb női gallérokat angol crul-szövetből 4-6 forintért,

és sok másféle ruhadarabot a lehető legolcsóbb áron.

Felsenstein Ferenc,
Nagybecskerek.

765-x.31

Finom öszi jaquet csak 3-6 frt.

Finom öszi jaquet csak 3-6 frt.

155.933/42.242. fsz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tételik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb., az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett fognak eladni.

Szeged állomáson 1902. október 21-én d. u. 2 órakor.

Debrecen állomáson 1902. október 27-én d. u. 2 órakor.

Arad állomáson 1902. október 30-án d. u. 2 órakor.

Budapest, 1902. október havában.

(3.3) Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Ügyes mázsálót

alkalmazók vámmalomban: esakis olyan ajánlatokat vehetek figyelembe, a melyekből ajánlkozók kimutathatják, hogy ilyen minőségben már több évig dolgoztak és a szerb, valamint német nyelvet szóban jól bírják.

Ajánlatok Molnár Ferenc címén
Títelre (Bács-Bodrogmegye) küldendők.
842-2.2

Basahid község előjáróságától.

4189/1902.

836-33

Árverési hirdetés.

Alólírott község előjárósága részéről ezennel közhírré tételik, hogy Basahid község mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Gréda” nevű dűlőben fekvő 400 hold elsőrendű szántóföld folyó évi október hó 27. és következő napjain d. e. 8 órakor a helyszínen 2 holdas parcellákban nyilvános árverés útján a folyó gazdasági évre azonnali készpénzfizetés mellett haszonbérbe fog adni.

Basahidon, 1902. október hó 15-én.

Szávics,
jegyző.

Kuzmanov,
bíró.

708-x.47

Uri-utca 3. sz.

Függő lámpák,

használtak, megvételre kerestetnek.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

841-x.2

6932. tlkv. sz. 1902.

844-1.1

Árverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a melencei takarékpénztár végrehajtónak Lapadát Milutin kumáni lakos végrehajtást szenvedő elleni 900 kor. iránti végrehajtási ügyében, nemkülönben Bischitz Salomon és fia budapesti cégnek 1500 korona és járuléka iránti követelésének behajtása végett is, a Garai Izsó törökbecsei lakos által kellő időben beadott utóajánlat folytán a területén lévő Kumán község határában fekvő kumáni 263. sz. tjkvben A. 1. 2 sorsz. 477-478 a hrsz. és 244. öi. sz. alatt foglalt ház és 680 □-ól beltelek 200 korona utóajánlati árban (kikiáltási ár 1600 korona volt) 1902. évi november hó 18-ik napján délelőtt 11 órakor Kumán községében árverés alá fog bocsátani és a kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881 : LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt ászolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró tklvi irattárában és Kumán község előjáróságánál betekintheők.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbíró, mint tklvi hatóságnál, 1902. évi október hó 5-én.

Szabó,
kir. aljbíró.

Legfinomabb

csemegeszőlő

kilója 40 fillér

kapható

dr. Brájjer Lajosnál

Uri-utca 3. sz.